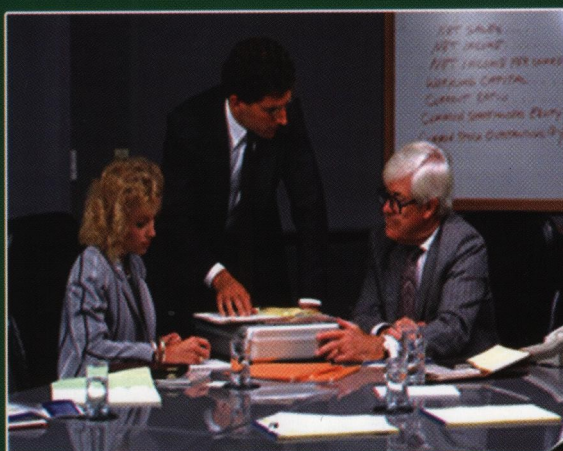

Чернелевський Л. М.

Бухгалтерський облік у документах

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ОБЛІК
У ДОКУМЕНТАХ*

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Під редакцією Л.М. Чернелєвського

**Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів**

**Київ
“ Кондор “
2007**

ББК 65.053я7
Ч-49
УДК. 657(075)

Ч-49   **Бухгалтерський облік у документах:** Навчальний посібник./Під редакцією
Л.М. Чернелєвського - 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2007, - 396 с.
ISBN 966-96307-1-1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист від 02.06.2003 р. № 14/18.2-942)

Навчальний посібник містить нормативні документи, які регламентують організацію і ведення бухгалтерського обліку в державі на сучасному етапі.

Крім Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” посібник містить виклад національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в останній редакції, та перелік міжнародних стандартів з бухгалтерського обліку.

В посібнику наводиться перелік і додаються форми первинних документів, бухгалтерські проведення та бухгалтерські реєстри обліку.

Навчальний посібник містить також затверджені Міністерством фінансів України уточненні Плани бухгалтерських рахунків активів, капіталу і зобов’язань у виробничій та бюджетній сферах і План бухгалтерських рахунків кредитних установ, затверджений Правлінням Національного банку України.

Рекомендується навчальний посібник для студентів, викладачів і працівників підприємств, установ та організацій.

ББК 65.053я7

© Л.М. Чернелєвський

ISBN 966-96307-1-1

З М І С Т

		Стор.
Розділ I	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.....	5
Розділ II	Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.....	11
	2.1. П(С)БО№ 1 Загальні вимоги до фінансової звітності.....	12
	2.2. П(С)БО№ 2 Баланс.....	16
	2.3. П(С)БО№ 3 Звіт про фінансові результати.....	22
	2.4. П(С)БО№ 4 Звіт про рух грошових коштів.....	28
	2.5. П(С)БО№ 5 Звіт про власний капітал.....	34
	2.6. П(С)БО№ 6 Виправлення помилок і зміни у фінансовому звіті.....	37
	2.7. П(С)БО№ 7 Основні засоби.....	40
	2.8. П(С)БО№ 8 Нематеріальні активи.....	46
	2.9. П(С)БО№ 9 Запаси.....	51
	2.10. П(С)БО№ 10 Дебіторська заборгованість.....	55
	2.11. П(С)БО№ 11 Зобов’язання.....	59
	2.12. П(С)БО№ 12 Фінансові інвестиції.....	62
	2.13. П(С)БО№ 13 Фінансові інструменти.....	68
	2.14. П(С)БО№ 14 Оренда.....	75
	2.15. П(С)БО№ 15 Доход.....	82
	2.16. П(С)БО№ 16 Витрати.....	85
	2.17. П(С)БО№ 17 Податок на прибуток.....	92
	2.18. П(С)БО№ 18 Довгострокові контракти.....	97
	2.19. П(С)БО№ 19 Об’єднання підприємств.....	101
	2.20. П(С)БО№ 20 Консолідована фінансова звітність.....	105
	2.21. П(С)БО№ 21 Вплив змін валютних курсів.....	108
	2.22. П(С)БО№ 22 Вплив зміни цін та інфляції.....	111
	2.23. П(С)БО№ 23 Розкриття інформації щодо зв’язаних сторін і сегментів діяльності.....	117
	2.24. П(С)БО№ 24 Прибуток на акцію.....	119
	2.25. П(С)БО№ 25 Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва.....	124
	2.26. П(С)БО№ 26 Виплати працівникам.....	131
	2.27. П(С)БО№ 27 Діяльність, що припиняється.....	137
	2.28. П(С)БО№ 28 Зменшення корисності активів.....	140
	2.29. П(С)БО№ 29 Фінансова звітність за сегментами.....	147
	2.30. П(С)БО№ 30 Біологічні активи.....	160
	2.31. П(С)БО№ 31 Фінансові витрати.....	165
Розділ III	Перелік міжнародних стандартів обліку.....	170
Розділ IV	Облікова політика.....	171
Розділ V	Документообіг на підприємстві, перелік основних первинних документів.....	185
	5.1. Основи роботи з первинними документами.....	185
	5.2. Правила документообігу.....	186
	5.3. Відповідальність за заповнення документів, дотримання графіка документообігу.....	187
	5.4. Перелік форм первинних документів.....	190
Розділ VI	Бухгалтерські проведення.....	192
Розділ VII	Бухгалтерські (облікові) реєстри.....	255
	7.1. Бухгалтерські (облікові) реєстри великих підприємств.....	255
	7.2. Бухгалтерські (облікові) реєстри малих підприємств.....	309
Розділ VIII	Бухгалтерська (фінансова) звітність.....	316
	8.1. Бухгалтерська (фінансова) звітність великих підприємств.....	316
	8.2. Бухгалтерська (фінансова) звітність малих підприємств.....	328
Розділ IX	Перелік форм податкової звітності.....	331
Розділ X	Перелік форм статистичної звітності.....	333
Розділ XI	План рахунків бухгалтерського обліку.....	334

Розділ XII	Спрощений план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва.....	342
Розділ XIII	План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ	344
Розділ XIV	План рахунків бухгалтерського обліку банківських установ	348
	Перелік літератури, що рекомендується.....	354
	Додатки.....	355
Додаток 1.	Зразки типових форм первинних документів з обліку основних засобів.....	356
Додаток 2.	Зразки типових форм первинних документів з обліку матеріалів.....	366
Додаток 3.	Зразки типових форм первинних документів з обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.....	384
Додаток 4.	Зразки типових форм первинних документів з обліку особового складу підприємства	391
Додаток 5.	Зразки типових форм первинних документів з обліку нарахування та виплати заробітної плати	406
Додаток 6.	Зразки типових форм первинних документів з обліку касових операцій.....	413
Додаток 7.	Зразки типових форм первинних документів з обліку розрахунків з підзвітними особами	417
Додаток 8.	Зразки типових форм первинних документів з обліку готової продукції та її реалізації	418
Додаток 9.	Зразки типових форм первинних документів з обліку банківських операцій	423
Додаток 10.	Зразки типових форм первинних документів з обліку бланків суворої звітності	426

Навчальне видання

Чернелевський Л.М.

***Бухгалтерський облік
у документах***

Навчальний посібник

Редактор *Василенко Людмила Геннадіївна*
Коректор *Наслсдова Тетяна Анатоліївна*
Комп'ютерна верстка *Василенко Людмила Геннадіївна*
Дизайн обкладинки *Сидоренко Марія Олексіївна*

*Підписано до друку 08.06.2007.
Формат 84 х 108/32. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Newton C.
Умови, друк, аркушів - 24.68. Обл.-вид. аркушів — 25, 72.
Наклад 1000 примір.
Замовлення №_____*

*Видавництво «Кондор»
Свідоцтво Д К №157 від 17.12.2002 р.
03067, м. Київ, вул. Гарматна, 29/31,
тел./факс (044) 408-76-17, 408-76-25*

Н.М. Ткаченко

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ**

Н.М. ТКАЧЕНКО

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ**

Монографія

**КИЇВ
"А.С.К."
2001**

*Рекомендовано до друку вченою радою Українського державного університету харчових технологій
(Протокол № 7 від 30.10.2000 р.)*

Рецензенти: В.В. Сопко, акад. Акад. екон. наук України, д-р екон.
наук, проф. Київ. нац. екон. ун-ту; В.Г. Горслкін, д-р екон. наук, проф. Київ. нац. торгово-екон. ун-ту.

Ткаченко Н.М.

Т48 Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку. — К.: А.С.К., 2001. — 348 с.

ISBN 966-539-318-9

У монографії викладено теоретичні і практичні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку в умовах реформування системи бухгалтерського обліку й бухгалтерської звітності з використанням національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку; зміни в методології обліку основних засобів, зносу і амортизації; нарахування амортизації основних засобів відповідно до податкового та бухгалтерського обліку; питання організації обліку виробничих запасів, методичні основи організації обліку праці та її оплати тощо.

Призначена для наукових працівників, спеціалістів - бухгалтерів, економістів, керівників виробництв, викладачів, аспірантів і студентів вузів.

ББК 65.052

ISBN 966-539-318-9

© Ткаченко Н.М., 2001. © "А.С.К.", 2001.

ВСТУП

Бухгалтерський фінансовий облік є функцією управління і являє собою найбільш існуючу і важливу частину інформаційної системи підприємства. Впровадження ринкових механізмів, різноманітних форм власності, реформування економічних відносин вимагають внесення змін у систему бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства є одним з найважливіших джерел економічної інформації, засобом контролю за роботою підприємства і знаряддям охорони власності.

Бухгалтерський фінансовий облік документально сполучає підприємство із зовнішнім світом, тобто стороннім для нього юридичними та фізичними особами.

Актуальні проблеми в галузі економіки не можна вирішувати без удосконалення побудови бухгалтерського обліку, який у практичному аспекті формує інформаційну систему і дає змогу користувачам ічііувати відповідними даними.

Реформування системи бухгалтерського обліку фінансової звітності, потрібної як внутрішнім, так і зовнішнім користувачам, є складовою частиною чинних, орієнтованих на введення економічних відносин ринкового спрямування.

Перехід підприємств України на національні стандарти бухгалтерського обліку, на новий План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, зумовлений рамками реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію зі світовим економічним простором, який передбачає адаптацію законодавства України до законодавств розвинутих країн світу і спрямований на розвиток ринкових відносин, охоплення приватизацією різних галузей народного господарства України.

Чітка побудова бухгалтерського фінансового обліку відповідно до змін, що відбуваються в його організації й техніці ведення, підвищує роль обліку як основного засобу одержання достовірної інформації для прийняття економічно обгрунтованих рішень і попереджень ризику у виробничо-господарській фінансовій діяльності підприємств, у системі оподаткування, у зобов'язаннях довгострокових, поточних і розрахункових операцій у складанні балансу, фінансової звітності тощо.

Висновки, рекомендації та пропозиції, які містяться в монографії, мають цілеспрямований характер і забезпечують послідовне вирішення існуючих проблем перехідного періоду з позиції формування бухгалтерського фінансового обліку.

Монографія може сприяти реалізації процесу реформування системи бухгалтерського обліку в Україні.

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи формування бухгалтерського фінансового обліку.....	5
1.1. Реформування системи бухгалтерського обліку в Україні.....	5
1.2. Організація бухгалтерського фінансового обліку.....	12
1.3. Управління бухгалтерським фінансовим обліком.....	22
1.4. Забезпечення гармонізації фінансової звітності.....	24
Висновки до розділу 1.....	35
Розділ 2. Методологія обліку основних засобів та нематеріальних активів.....	36
Чернелевський Л.М.....	6
Бухгалтерський облік у документах.....	6
ВСТУП.....	11
Зміст.....	12
Облік короткострокових, довгострокових і поточних зобов'язань підприємств.....	284
7.1. Методика розрахунку оцінки фінансової стійкості підприємства згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку.....	298
Висновки до розділу 7.....	306
Бібліографія.....	308

Наукове видання

ТКАЧЕНКО Надія Марківна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ І ФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

Рекомендовано до друку вченою радою Українського державного університету харчових технологій

Підписано до друку 24.09.01. Формат 84x108/32. Папір друк. Гарнітура "Антиква". Друк високий. Умовн.-друк. арк. 18,48. Тираж 3 000 прим. Зам. 1
—572.

"А.С.К.", 04112, Київ-112, вул. Шамрила. 26

Свідоцтво серія ДК № 66 від 29.05.2000 р

Головне підприємство
республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига»,
03057, Київ-57, вул. Довженка, 3.